

Volgnummer van de kamer <i>100</i>
Datum van uitspraak 29/04/2014
Rolnummer 14/199/C
Repertoriumnummer 2014 /

Niet aan te bieden aan de
ontvanger

NEDERLANDSTALIGE RECHTBANK VAN EERSTE AANLEG BRUSSEL

Beschikking

kort geding

Aangeboden op
Niet te registreren

Kopijen 1: dossier

Bijlagen:
1 dagvaarding
2 conclusies

BKG-KV

voorlopige maatregelen – art. 584 Ger. W. –

- op tegenspraak
- persvrijheid
- vermoeden van onschuld
- eindbeschikking

Inzake van :

De NV MEDIALAAN, met zetel gevestigd te 1800 Vilvoorde, Mediaalaan 1, met KBO-nummer0432.306.234,

*eisende partij in derdenverzet,
verwerende partij op incidentele vordering,
vertegenwoordigd door Mr. J. Verbist, advocaat te 2000 Antwerpen,
Amerikalei 187/302,*

tegen:

De heer [redacted], wonende te [redacted]
[redacted]

*verwerende partij op derdenverzet,
eisende partij in incidentele vordering,
vertegenwoordigd door Mr. P. Hofstrossler, in eigen naam, advocaat te 1050
Brussel, Louizalaan 99, en loco Mr. V. Vereecke, advocaat te 9920 Torhout,
Elisabethlaan 25,*

In dit geding wordt geconcludeerd en gepleit in het Nederlands ter zitting van 24 april 2014.

Na beraad spreekt de voorzitter van de nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel volgend bevelschrift uit:

Gezien:

- de dagvaarding in derdenverzet betekend op 14 april 2014 door Mr. R. Roegiers, gerechtsdeurwaarder met standplaats te Veurne,
- de conclusie van verwerende partij op derdenverzet neergelegd ter griffie op 23 april 2014,
- de conclusie van eisende partij in derdenverzet neergelegd ter griffie op 24 april 2014,
- de dossiers van partijen neergelegd ter zitting op 24 april 2014.

De rechtbank heeft de middelen en conclusies van partijen gehoord tijdens de openbare zitting van 24 april 2014.

* * *

1. Relevante feiten en voorgaanden:

De heer [] was gedurende 27 jaar onderzoeksrechter bij de rechtbank van eerste aanleg te Veurne. Sinds augustus 2013 is hij op rust gesteld, en bekleedt hij geen rechterlijk ambt meer.

In het voorjaar van 2013 ontstond in de geschreven pers een polemiek rond de heer [] naar aanleiding van de verjaring van een fraudedossier waarin de heer [] optrad als onderzoeksrechter. Met verwijzing naar een anonieme getuige werden een aantal beschuldigingen verspreid in de geschreven pers, namelijk dat de heer [] gerechtelijke onderzoeken zou gemanipuleerd hebben door ze bewust te laten verjaren. In het bijzonder één dossier lag daarbij gevoelig omwille van het belang ervan.

Prompt protesteerde de heer [] op 4 april 2013 tegen deze aantijgingen, via zijn raadsman.

Het gerechtelijk onderzoek dat lastens de heer [] en anderen bleek gestart, betreft volgens de heer [] niet deze verjaring, maar andere tenlasteleggingen.

De NV MEDIALAAN heeft een reportage gemaakt over beweerde corruptie, op grond van aantijgingen van de heer [], die, samen met 14 andere beklaagden op 16 april 2013 diende te verschijnen voor de correctionele rechtbank te Veurne op verdenking van exploitatie van twee grootschalige cannabisplantages en het verhandelen van cannabis.

De heer [] trachtte de strafprocedure lastens hem in twijfel te trekken door tijdens de zitting van 10 september 2013 wild om zich heen te slaan om het Veurnse gerecht in zijn geheel in opspraak te kunnen brengen. Hij vroeg tijdens de zitting de voltallige rechtbank van Veurne te wraken.

Het gevolg van deze actie was dan ook dat de vroegere aantijgingen rond het Veurnse gerecht opnieuw even media-aandacht kregen vanaf 11 september 2013.

De heer [] had blijkbaar verklaringen afgelegd dat hij aan zijn toenmalige advocate S.W. geld overhandigd had met de bedoeling dat zij daarmee "iets kon regelen."

Als gevolg van die verklaring is het parket een onderzoek gestart naar passieve en actieve omkoping lastens advocate S.W..

Op 12 september 2013 beweerde de heer [] in de pers dat - volgens hem - verschillende magistraten bij de rechtbank van Veurne benaderd zijn om "vonnissen op maat" uit te spreken. Op dat moment maakte hij gebruik van de pers-aandacht die de heer [] in april 2013 even moest ondergaan, door de naam van de heer [] ook te betrekken in zijn eigen relaas, in de hoop daarmee de geloofwaardigheid ervan op te krikken.

De heer [] stelt dat de heer [] nooit een voorkeursbehandeling van hem heeft gekregen. Integendeel, toen de heer [] optrad als onderzoeksrechter in het gerechtelijk onderzoek ten aanzien van de heer [], heeft hij de heer [] op 28 september 2011 onder aanhoudingsmandaat gepiaatst, en deze werd pas zes maanden later onder strenge voorwaarden door de Raadkamer in vrijheid gesteld.

Op 8 oktober 2013 verwierp het Hof van Cassatie het wrakingsverzoek van de Heer [] en verwees de zaak voor verdere behandeling terug naar de correctionele rechtbank van Veurne. Het Hof stelde vast dat de eisers in Cassatie, waaronder de Heer [], voor hun bewering dat magistraten van de rechtbank van eerste aanleg te Veurne mogelijks geld zouden hebben ontvangen teneinde bepaalde partijen een gunstige straftoemeting te garanderen, uitsluitend steunden op hun eigen verklaringen, die niet door enig ander gegeven werden geobjectiveerd.

Na deze uitspraak zocht de heer [] opnieuw de pers op en plande op de volgende zitting van de correctionele rechtbank van Veurne in zijn zaak opnieuw een uitstel te vragen. Op 25 februari 2014 werd deze drugszaak opnieuw opgeroepen voor de correctionele rechtbank te Veurne. De heer [] vroeg opnieuw een uitstel, verwijzende naar zijn vroegere uitlatingen, maar de correctionele rechtbank ging hier niet op in, waarop de heer [] zich ter zitting terugtrok en verstek liet gaan.

Op 25 maart 2014 werd de heer [] schuldig bevonden en bij verstek ondermeer veroordeeld tot een effectieve gevangenisstraf met onmiddellijke aanhouding. De strafrechter te Veurne was klaarblijkelijk van oordeel dat het strafonderzoek ten aanzien van de heer [] volkomen wettig was gevoerd.

De NV MEDIALAAN heeft, vlak vóór de opsluiting van de heer [] voor het programma 'Telefacts' een interview met hem opgenomen.

Toen de heer [] op 31 maart 2014 vernam dat een ploeg van VTM opnames bij het gerechtsgebouw te Veurne aan het maken was, nam zijn raadsman daarover contact op met de redactie van VTM. De heer [] beweert nu dat de NV MEDIALAAN ontkende dat de opnames specifiek te maken zouden hebben met hem, terwijl de NV MEDIALAAN beweert dat journalist, de heer [], dit integendeel bevestigde en een interview met de Heer [] vroeg.

Enkele dagen later, op 3 april 2014, belde de heer [] opnieuw met de raadsman van de heer [] en vroeg dat de heer [] zou deelnemen aan een reportage die volgens de Heer [] over hemzelf zou gaan, en volgens de NV MEDIALAAN over [] en de Heer [].

De raadsman van de heer [] vroeg de heer [] daarop om per mail de juiste inhoud van de reportage mee te delen, om zich samen met zijn cliënt te beraden over de vraag of de heer [] een plaats diende te hebben in die reportage.

Op vrijdagavond 4 april 2014, om 17u56, verzond de heer [] volgende mail aan de raadsman van de heer []:

"Zoals telefonisch besproken zal Telefacts volgende dinsdag 8 april aanstaande een reportage wijden aan [] en uw cliënt Yves Vanmaele.

Behalve [] komen nog twee getuigen aan het woord met betrekking tot de heer [].

Heel concreet brengen zij de heer [] in verband met een netwerk dat bij het Veurense gerecht invloed uitoefende op rechters om vonnissen op maat te maken.

De heer [] zou aan het hoofd van dat netwerk staan en al zijn macht en invloed als onderzoeksrechter gebruiken om zich persoonlijk te verrijken.

Van dat netwerk zouden ook advocaten deel uitmaken die als tussenpersoon optreden en gelden opstrijken waarvan een deel naar de heer [] zou gaan.

Daarnaast beschikt de redactie over bijkomende informatie die deze aantijgingen kunnen staven.

*Gezien de ernst van deze beschuldigingen dring ik nogmaals bij u aan op een reactie of wederwoord van de heer [].
(...)"*

Op 5 april 2014 antwoordde de raadsman van de heer []:

"(...)

Mijn cliënt heeft in zijn 27 jarige loopbaan steeds plichtsbewust gehandeld, en ontkent met de meeste klem zich ooit schuldig gemaakt te hebben aan enige vorm van omkoping.

Mijn cliënt werd hierover trouwens nooit verhoord, laat staan in verdenking gesteld.

Wie als advocaat of derde partij de schijn verwekt magistraten te kunnen benaderen om zo zichzelf gelden toe te eigenen, draagt een verpletterende verantwoordelijkheid.

Mijn cliënt wacht dan ook met vertrouwen het strafonderzoek lastens de vorige raadsman van Dhr. [] af.

Dat enkele andere personen nu blijkbaar op de trein van de beschadigingsoperatie lastens mijn cliënt springen, is ronduit verwerpelijk en lasterlijk.

Wij wensen dit debat niet in de media te voeren.

Ik zal mij met mijn cliënt beraden teneinde de nodige stappen in rechte te ondernemen."

Meester MAES vroeg aan de Heer [] tevens te noteren dat de Heer [] zich verzette tegen het gebruik van beeldmateriaal waarop hij herkenbaar zou zijn.

De raadsman van de heer [], meester John Maes, vertrok nadien op reis.

Op zondag 6 april 2014 kon de heer [] een onderhoud krijgen bij een andere raadsman, meester VEREECKE. Deze deed op maandag 7 april 2014 nog bijkomende inspanningen om de programmamakers ervan te overtuigen dat de uitzending op los zand berustte.

Op maandag 7 april 2014 overlegde hij met het Parket-Generaal te Gent, zowel telefonisch als schriftelijk. De procureur-generaal zou aan de nieuwe raadsman van de heer [] bevestigd hebben dat ook zij gecontacteerd waren door de programmamakers, maar elke medewerking geweigerd hadden. Advocaat-generaal [] zou ten aanzien van de NV MEDIALAAN wel benadrukt hebben dat de beweringen van de heer [] en zijn entourage hem afdoende gekend waren in het kader van het onderzoek dat ten aanzien van de voormalige raadsman van de heer [], S.W., werd gevoerd, maar dat er tot op heden geen enkele reden gevonden was om de heer [] daarvoor in verdenking te stellen.

De advocaat-generaal bevestigde in elk geval per fax aan de raadsman van de heer [] dat, vermits dit luik ten laste van onbekenden wordt gevoerd, er om evidente redenen geen sprake kon zijn van een formele inverdenkingstelling.

Eveneens op maandag 7 april 2014 nam de tweede raadsman van de heer [] contact met de NV MEDIALAAN om hen nogmaals te wijzen op het -volgens de heer []- leugenachtige karakter van de verdachtmakingen:

"(...)

Anderzijds weet u wellicht dat dat de heer [] reeds één jaar dit verhaal over de heer [] de gewezen onderzoeksrechter die hem destijds heeft aangehouden, gebruikt om de vervolging tegen hemzelf wegens ernstige drugsdelicten maximaal te hinderen.

Intussen werd de reputatie van mijn cliënt, die zich 27 jaar plichtsbewust heeft ingezet voor Justitie, schaamteloos door het slijk gehaald, en zullen door de uitzending verder worden verspreid.

De aantijgingen zijn niet alleen opportunistische verzinsels, mijn cliënt maakt zich sterk deze zelfs objectief te kunnen weerleggen.

Daarom durf ik u verzoeken om vooraf de reportage te mogen bekijken. Dit zou cliënt in de gelegenheid stellen ten aanzien van u de manipulaties en leugens van [] aan te tonen.

Daarna kan u nog steeds beoordelen of het verhaal van [] en zijn entourage beantwoordt aan de journalistieke kwaliteitsvereisten waar het programma naar streeft.

Aangezien de reportage zelfs nog niet aangekondigd werd, is er geen beletsel om de reportage voorlopig niet uit te zenden.

(...)"

In het antwoord van de NV MEDIALAAN op deze vragen van 7 april 2014, bevestigde de Heer ondermeer dat VTM geen enkele twijfel had over de geloofwaardigheid van de getuigenissen:

"(...)

Zoals u in uw brief aangeeft, is de geloofwaardigheid van het programma voor ons inderdaad zeer belangrijk. Naast de getuigenis van de heer bevat deze reportage ook twee andere getuigenissen (waarvan de getuigen met naam en toenaam zullen worden vermeld) die eveneens de rol van uw cliënt, de heer Vanmaele, bij het beïnvloeden van de rechtsgang in Veurne en het incasseren van smeergeld via advocaten bevestigen. Die getuigenissen zijn volledig in lijn met wat andere betrouwbare bronnen ons over die praktijken vertellen en ze komen ook overeen met de inhoud van de documenten waar de redactie over beschikt. Wij hebben dan ook geen enkele reden om te twijfelen aan de geloofwaardigheid van de diverse getuigenissen.

In uw schrijven geeft u aan dat uw cliënt de aantijgingen objectief kan weerleggen. Daarom dringen wij nogmaals, zoals aangegeven in mijn e-mailbericht van afgelopen vrijdag, aan op een reactie van uw cliënt op de beschuldigingen i.v.m. omkoping die geuit worden in de reportage.

Op uw vraag om de uitzending vooraf te bekijken, kunnen wij niet ingaan aangezien uw cliënt er voor gekozen heeft om niet mee te werken aan de reportage. Mocht uw cliënt alsnog een interview toestaan en reageren op de geuite beschuldigingen, kunnen we hem uiteraard dit visierecht toestaan zodra de reportage klaar is.

(...)"

De raadsman van de heer antwoordde een halfuur later met de herhaalde vraag of de heer - indien hij toestemde om mee te werken aan de reportage - op voorhand inzage zou krijgen in de reportage, zodat hij met kennis van zaken kon reageren:

"Mijn cliënt staat er zoals u weet zeer weigerachtig tegenover om mee te werken aan een reportage omdat hij niet nog meer ruchtbaarheid wil geven aan deze lastercampagne uit bepaalde hoek.

Anderzijds besef ik uw positie als journalist, en wil ik erover nadenken of een medewerking niet nuttig kan zijn om deze aantijgingen van tafel te vegen en de verdachtmakingen een halt toe te roepen.

Teneinde mijn cliënt correct te kunnen informeren bekwam ik daarom graag eerst nog een verduidelijking: indien mijn cliënt akkoord is om mee te werken, hemzelf of bij monde van zijn raadsman, is VTM dan akkoord om vooraf inzage te geven van de reportage, zodat toch minstens met kennis van zaken kan gereageerd worden. Kan er dan tegelijk de bevestiging komen dat VTM het programma niet zal uitzenden indien blijkt dat de verdachtmakingen verzinsels zijn, hetzij weinig of geen geloofwaardigheid hebben? Dit zou in voorkomend geval trouwens de enige mogelijke motivator zijn bij mijn cliënt om mee te werken."

Het antwoord van de NV MEDIALAAN van 7 april 2014 om 18u39, was kort maar duidelijk:

"We blijven op het standpunt dat we geen inzage vooraf van de reportage kunnen geven zonder reactie van de heer .

Zoals gezegd, staan wij 100 procent achter de getuigenissen. Die zijn oprecht afgenomen en worden bovendien bevestigd door andere bronnen waar wij over beschikken.

Als de heer [] die betichtingen kan weerleggen, willen we dat graag van hem zelf horen. Aangezien hij daar het best voor geplaatst is.

We hebben van uw confrater Mr. John Maes een algemene reactie namens de heer [] ontvangen.

Bij het uitblijven van een andere reactie vanwege uw cliënt, zullen we uit die tekst citeren als wederwoord.”

Op 8 april 2014 diende de heer [] een eenzijdig verzoekschrift bij dringende noodzakelijkheid in bij deze rechtbank teneinde aan de NV MEDIALAAN verbod te horen opleggen om een reportage uit te zenden althans voor zover daarin zou worden gesuggereerd dat de heer [] zich schuldig maakt aan passieve omkoping, aan het hoofd staat van een netwerk dat invloed uitoefent op het bekomen van gunstige vonnissen en/of het portret van de heer [] zou gebruikt worden; minstens de NV MEDIALAAN te bevelen om haar reportage uit te stellen totdat de heer [] gelegenheid heeft gekregen de reportage te bekijken zodat hij met kennis van zaken wederwoord kan geven, dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 25.000 euro.

Bij beschikking van 8 april 2014, ingeschreven in het register der verzoekschriften onder het nummer 14/784/B, velde de ondervoorzitter van deze rechtbank, aangesteld om de voorzitter te vervangen, een beschikking waarin hij de NV MEDIALAAN verbod een reportage uit te zenden althans voor zover daarin zou worden gesuggereerd dat de heer [] zich schuldig maakt aan passieve omkoping, aan het hoofd staat van een netwerk dat invloed uitoefent op het bekomen van gunstige vonnissen en/of het portret van de heer [] zou gebruikt worden, en dit alles onder verbeurte van een dwangsom van 200.000 euro per uitzending:

“Verklaren het huidig verzoek ontvankelijk en gegrond in de hierna volgende mate.

Verbieden de N.V. MEDIALAAN een reportage uit te zenden althans voor zover daarin zou worden gesuggereerd dat de heer [] zich schuldig maakt aan passieve omkoping, aan het hoofd staat van een netwerk dat invloed uitoefent op het bekomen van gunstige vonnissen en /of het portret van verzoeker zou gebruikt worden.

En dit alles onder een verbeurte van een dwangsom van 200.000,-EUR per uitzending.

Zeggen dat deze maatregelen verder gelden totdat een rechtbank, zetelend ten gronde, dan wel in kortgeding, nadat nopens de uitzending van voormelde reportage op verzoek van een van de beide partijen een procedure ingesteld zal zijn geweest, ingevolge deze procedure een uitspraak in laatste aanleg gewezen zal zijn dat in kracht van gewijsde getreden zal zijn.”

Deze beschikking werd aan de NV MEDIALAAN betekend op 8 april 2014, waarna deze de Heer [] dagvaardde in derdenverzet tegen deze beschikking.

2. Vorderingen van de partijen.

Thans vraagt de NV MEDIALAAN haar derdenverzet ontvankelijk en gegrond te verklaren;

- derhalve de beschikking op eenzijdig verzoekschrift van 8 april 2014 gewezen door de Voorzitter van de Nederlandstalige Rechtbank van Eerste Aanleg te Brussel in de zaak R.V. 14/784/B geheel te horen vernietigen;
- de oorspronkelijke vordering alsook de vordering in subsidiaire orde van de heer Vanmaele ontoelaatbaar, onontvankelijk of minstens ongegrond te horen verklaren;
- de heer Vanmaele te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van rechtsplegingsvergoeding.

Van zijn kant vraagt de heer :

In hoofdde:

- Het derdenverzet van de NV MEDIALAAN ongegrond te verklaren;
- Gebeurlijk de behandeling van de zaak te verdagen tot nadat uw zetel aan het Grondwettelijk hof de volgende prejudiciële vraag stelde en daarop antwoord bekam:

Schenden de artikelen 10 EVRM, in samenlezing met de artikelen 19 en 25 G.W., en met de artikelen 18, 19, 584 en 1039 van het Gerechtelijk Wetboek, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in de mate dat men zich wel tot de kortgedingrechter kan wenden voor het bekomen van preventieve maatregelen voor een schending van subjectieve rechten indien deze schending niet kadert binnen een meningsuiting geuit door de (audiovisuele) pers, maar zich niet tot de kortgedingrechter kunnen wenden voor preventieve maatregelen indien deze schending door de audiovisuele pers werd begaan?

Wat betreft de incidentele vordering in kort geding;

- De vordering toelaatbaar en gegrond te verklaren;
- Onder verbeurte van een dwangsom van 200.000 euro per dag vertraging te rekenen vanaf betekening van de tussen te komen beschikking, aan verweerster op incidentele eis te bevelen om de Telefacts reportage omtrent de heer vooraf aan de heer te vertonen teneinde hem de kans te bieden zijn wederwoord te formuleren;
- Onder verbeurte van een dwangsom van 200.000 euro per weigering of per dag vertraging te rekenen vanaf het verzoek daartoe gedaan door de heer , aan verweerster op incidentele eis te bevelen om het gebeurlijk wederwoord van de heer op te nemen in de eindversie van de voorgenomen Telefacts reportage;
- Onder verbeurte van een dwangsom van 200.000 euro per uitzending, aan verweerster op incidentele eis te verbieden om de Telefacts reportage omtrent de heer uit te zenden zonder dat aan de heer de mogelijkheid werd geboden zoals hiervoor gevorderd om de reportage te bekijken en zijn wederwoord te formuleren;
- Onder verbeurte van een dwangsom van 200.000 euro per uitzending, aan verweerster op incidentele eis te verbieden om de Telefacts reportage omtrent de heer uit te zenden zonder het gebeurlijke wederwoord van de heer zoals hiervoor gevorderd;
- de NV MEDIALAAN te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding begroot op 1320 euro.

3. Beoordeling:

3.1. Ontvankelijkheid van het derdenverzet en bevoegdheid van de kortgedingrechter:

Op grond van art. 1125 Ger.W. wordt derdenverzet, met dagvaarding aan alle partijen, gebracht voor de rechter die de bestreden beslissing heeft gewezen.

Het ontbreken van de vermelding dat het derdenverzet hoogdringend is, belet in deze zaak de bevoegdheid van de kortgedingrechter niet, noch maakt dit het derdenverzet onontvankelijk.

3.2. Dringende noodzakelijkheid:

De procedure in kort geding op eenzijdig verzoekschrift is slechts toelaatbaar in geval van volstreekte noodzakelijkheid (artikel 584 lid 3 Ger.W.).

Er is sprake van volstreekte noodzakelijkheid wanneer een onmiddellijke beslissing wenselijk is om schade van een bepaalde omvang, dan wel ernstige ongemakken te voorkomen (zie o.m. Cass. 21 mei 1987, Arr.Cass. 1986-87, 1287).

De voorwaarde van volstreekte noodzakelijkheid impliceert dat de rechten van de verzoeker niet adequaat kunnen worden beschermd via een tegensprekelijk kort geding, zelfs niet met een verkorting van de termijn om te dagvaarden (zie o.m. Brussel 13 maart 2012, DAOR 2012, 305; Brussel 7 mei 2007, NJW 2007, 751; Brussel 2 maart 2005, TRV 2005, 36; Brussel 14 november 2000; RW 2000-01, 1281; Brussel 15 mei 1996, TBH 1996, 998 en Bergen 10 april 1996, TBH 1996, 991).

Luidens artikel 707 Ger.W. bedraagt de gewone termijn voor dagvaarding ten gronde acht dagen. Deze termijn wordt in kort geding verkort tot twee dagen (artikel 1035 Ger.W.). In spoedeisende gevallen kan de vrederechter of de voorzitter van de rechtbank waarvoor een zaak moet worden gebracht, op een door een advocaat of een gerechtsdeurwaarder ingediend en door hen ondertekend verzoekschrift, evenwel een beschikking geven om de dagvaardingstermijn te verkorten, en zelfs, indien daartoe grond bestaat, verlof verlenen om binnen dezelfde dag en op het gestelde uur te dagvaarden (artikel 708 Ger.W.).

In zijn conclusie stelt de heer [] dat hij pas door de e-mail van de heer [] van 4 april 2014 volstreekte zekerheid zou bekomen hebben over de concrete inhoud van de geplande Telefacts-reportage.

Dit is meteen een erkenning van het feit dat de heer [] nog vóór het weekend van 5 en 6 april 2014 deze zekerheid had, en nog 4 dagen tijd had, dinsdag 8 april 2014 inbegrepen, om de zaak op tegensprekelijke wijze aan de kortgedingrechter voor te leggen.

Gelet op dit alles, had de heer [] de NV MEDIALAAN in kort geding kunnen dagvaarden, een verkorting van de dagvaardingstermijn overeenkomstig artikel 708 Ger.W. kunnen vorderen of aan de NV MEDIALAAN kunnen vragen om vrijwillig voor de voorzitter te willen verschijnen.

De procedure op eenzijdig verzoekschrift was in voorliggende zaak niet volstrekt noodzakelijk.

3.3. De incidentele vordering: Bevoegdheid en ontvankelijkheid:

In kort geding zijn de gewone regelen van artikel 807 e.v. Ger. W. van toepassing (zie o.m. Cass., 3 november, Arr. Cass. 1973,219)

Een nieuwe vordering of een tegenvordering in kort geding is aan dezelfde algemene en bijzondere ontvankelijkheids- en bevoegdheidsvoorwaarden als een hoofdvordering in kort geding onderworpen (zie o.m. WECKHUYSEN, W., Kort geding en gemeen recht, In: X., Kort geding, 2009 1-38 en de daar aangehaalde verwijzingen).

Bij het onderzoek naar de vraag of de kortgedingrechter bevoegd is, dient hij na te gaan of de hoogdringendheid uit de gedinginleidende akte blijkt, expliciet, of zelfs impliciet.

Bij de incidentele vordering wordt vermeld dat zij hoogdringend is. De kortgedingrechter is bijgevolg bevoegd om de grond van de zaak te onderzoeken. (Cass., 11 mei 1990, Pas., 1990, I, 1045).

3.4. Hoogdringendheid

Er is urgentie in de zin van artikel 584, eerste lid Ger.W. telkens wanneer de vrees voor een schade van een bepaalde omvang of voor ernstige ongemakken het nemen van een onmiddellijke beslissing noodzakelijk maakt (Cass. 21 mei 1987, Pas., 1987, I, 1160).

Eisende partij maakt aannemelijk dat de vordering spoedeisend is aangezien ingeval van intrekking van de beschikking van 8 april 2014 de uitzending van het programma onmiddellijk mogelijk is en hij daarbij mogelijks (reputatie-) schade kan ondergaan.

De incidentele vordering is spoedeisend.

3.5. Onderzoek op de wijze van kort geding:

De voornaamste toepasselijke rechtsregels zijn de volgende:

Art. 10 EVRM:

"Art. 10. (Vrijheid van meningsuiting).

1. Eenieder heeft recht op vrijheid van meningsuiting. Dit recht omvat de vrijheid een mening te koesteren en de vrijheid om inlichtingen of denkbeelden te ontvangen of door te geven, zonder inmenging van overheidswege en ongeacht grenzen. Dit artikel belet niet dat Staten radio-omroep-, bioscoop- of televisie-ondernemingen kunnen onderwerpen aan een systeem van vergunningen.

2. Daar de uitoefening van deze vrijheden plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, kan zij worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, welke bij de wet worden voorzien en die in een democratische samenleving nodig zijn in het belang van 's land veiligheid, de bescherming van de openbare

orde en het voorkomen van strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden, de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen om de verspreiding van vertrouwelijke mededelingen te voorkomen of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechtelijke macht te waarborgen.”

Art. 8 EVRM:

“Recht op eerbiediging van privé-, familie- en gezinsleven

1. Een ieder heeft recht op respect voor zijn privé leven, zijn familie- en gezinsleven, zijn woning en zijn correspondentie.

2. Geen inmenging van enig openbaar gezag is toegestaan in de uitoefening van dit recht, dan voor zover bij de wet is voorzien en in een democratische samenleving noodzakelijk is in het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen.”

Artt. 19 en 25 Grondwet:

“Art. 19. De vrijheid van eredienst, de vrije openbare uitoefening ervan, alsmede de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd.”

“ Art. 25. De drukpers is vrij; de censuur kan nooit worden ingevoerd; geen borgstelling kan worden geëist van de schrijvers, uitgevers of drukkers.

Wanneer de schrijver bekend is en zijn woonplaats in België heeft, kan de uitgever, de drukker of de verspreider niet worden vervolgd.”

Art. 1382 B.W.:

“Art. 1382. Elke daad van de mens, waardoor aan een ander schade wordt veroorzaakt, verplicht degene door wiens schuld de schade is ontstaan, deze te vergoeden.”

Art. 10 Auteurswet 30 juni 1994:

“ Art. 10. De auteur of de eigenaar van een portret dan wel enige andere persoon die een portret bezit of voorhanden heeft, heeft niet het recht het te reproduceren of aan het publiek mede te delen zonder toestemming van de geportretteerde of, gedurende twintig jaar na diens overlijden, zonder toestemming van zijn rechtverkrijgenden.”

De stelling dat het verbod op preventieve censuur niet toepasselijk zou zijn op televisie-uitzendingen omdat TV- uitzendingen geen vormen zijn van meningsuiting door middel van gedrukte geschriften (Cass., 2 juni 2006), is naar het oordeel van deze zetel sterk verouderd in tijden van audiovisuele massamedia en internet, en zeker sinds het arrest RTBF t./ België van 29 maart 2011 van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/fra/pages/search.aspx?i=001-104147>). In 1830 bestonden geen radio- of televisiezenders, noch filmcamera's noch computers.

Artikel 25 van de Grondwet is finaal een toepassing van de vrijheid om op eender welke manier zijn mening te uiten, zoals gewaarborgd door artikel 19 van de Grondwet. Aldus geniet ook audiovisuele informatie van het censuurverbod.

Daar de uitoefening van deze vrijheden plichten en verantwoordelijkheden met zich brengt, kan zij worden onderworpen aan bepaalde formaliteiten, voorwaarden, beperkingen of sancties, welke bij de wet worden voorzien en die in een democratische samenleving nodig zijn in het belang van (...) de bescherming van de openbare orde en het voorkomen van strafbare feiten, (...) de bescherming van de goede naam of de rechten van anderen (...) of om het gezag en de onpartijdigheid van de rechtelijke macht te waarborgen.”

Men dient vast te stellen dat het EHRM in zijn zeer streng arrest van 29 maart 2011 een aantal Belgische wetten toetst aan de vrijheid van meningsuiting, en vaststelt dat deze onvoldoende rechtszekerheid geven in het kader van de mogelijke beperkingen van deze vrijheid van meningsuiting.

Gezien aan de kortgedingrechter gevraagd wordt om zware schade voor de persoon die onderwerp is van de gecontesteerde reportage te voorkomen, sluit de zetel zich aan bij de stelling van de heer [] dat ook na het arrest RTBF t./ België van 29 maart 2011 nog enige preventieve controle door de burgerlijke rechter mogelijk is. Deze zetel meent inderdaad, en meende overigens eerder ook al toch een belangenafweging te kunnen maken om na te gaan of de (persoonlijkheids-)rechten van de betrokkene niet geschaad worden door een gewraakte uitzending.

Gelet echter op het censuurverbod en het zeer grote belang dat het Hof te Straatsburg zeer terecht hecht aan de persvrijheid, dient deze belangenafweging, zoals voorgeschreven door het Hof (zie overweging 105 van het arrest RTBF t./ België), met de grootste omzichtigheid te gebeuren, en dient besloten te worden dat enkel gevaar voor zeer uitzonderlijke schade deze persvrijheid kan temperen.

3.6. De gevorderde prejudiciële vraag:

In de mate dat het stellen van een prejudiciële vraag aan het Grondwettelijk Hof al compatibel zou zijn met de vereiste spoed bij de behandeling van een kort geding, geldt dat de voorgestelde vraag manifest buiten de bevoegdheid van het Hof valt: gelet op de primauteit van het EVRM ziet men immers niet in hoe het Hof artikel 10 EVRM zou kunnen toetsen aan eender welke grondwettelijke bepaling.

Dergelijke vraag is niet voorzien door artikel 26 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof.

3.7. Aantasting van het gezag en de onpartijdigheid van de rechterlijke macht:

De omstandigheid dat de heer [] magistraat was (er werd aan de zetel niet meegedeeld of hij al dan niet emeritus is), dient niet te beletten dat een reportage zou gemaakt worden over aantijgingen die zijn persoon betreffen of over een gerechtelijk onderzoek waar hij rechtstreeks of onrechtstreeks, eventueel zelfs als slachtoffer, bij betrokken is.

De persoonlijke belangen van de heer [] vereenzelvigen zich niet met de belangen van de rechterlijke Macht, noch met de noodzaak van een goede, gezagvolle en onpartijdige rechtspraak.

In de zaak De Haas en Gijssels t. België, EHRM 24 februari 1997, (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/fra/pages/search.aspx?i=001-62574>) die ondermeer betrekking had op reportages waarin hevige kritiek op het functioneren van het Belgisch gerecht geuit werd, oordeelde het EHRM ondermeer:

"In dit verband, herinnert het Hof eraan dat de vrijheid van meningsuiting niet enkel geldt voor "informatie" of "ideeën" welke positief onthaald worden of beschouwd worden als onschadelijk of onverschillig maar ook deze welke de staat of enig deel van de gemeenschap beledigen, schokken of verstoren. Daarnaast behelst de journalistieke vrijheid ook een mogelijk gebruik van overdrijving, of zelfs provocatie.

(...)

Samenvattend, oordeelt het Hof dat, rekening houdend met de ernst van de feiten van de zaak en de betrokken omstandigheden, de noodzaak van de inmenging met de uitoefening van de vrijheid van meningsuiting van de verzoekers niet bewezen is, behoudens met betrekking tot de toespeling op het verleden van de vader van één van de betrokken magistraten.

Er wordt daarom een schending vastgesteld van Artikel 10 (EVRM)."

Of de aantijgingen van de heer nu terecht of niet zijn, er is niet aangetoond dat zij de rechterlijke macht als geheel treffen.

3.8. Artikel 6 EVRM:

Het vermoeden van onschuld is een fundamentele regel van het strafrecht, maar dat betekent niet dat het mag leiden tot een muilkorving van de persvrijheid, die door de grondwetgever beschouwd wordt als een van de kernbeginselen van de democratie. Men kan niet anders dan vaststellen dat als men het vermoeden van onschuld zonder meer zou toepassen in de pers, deze niet efficiënter zou zijn dan een strikt neutrale pers in een totalitair regime (zie o.m. Luik 30 juni 1997, JLMB 1998, 9)

Ook het Hof van Cassatie oordeelde in zijn arrest van 28 december 1998 naar aanleiding van de zaak Agusta - Dassault dat verslaggeving omtrent een lopend onderzoek niet noodzakelijk een inbreuk impliceert op het vermoeden van onschuld, zoals gewaarborgd door artikel 6 EVRM (Cass. 23 december 1998, JLMB 1999, 61)

Wanneer het Europees Hof een staat veroordeelde wegens inbreuk op art. 6 § 2 EVRM was het tot nu telkens omdat de overheid zelf (bijvoorbeeld een rechter, een minister, een procureur of de politie) het vermoeden van onschuld had geschonden, door publieke verklaringen te doen, o.a. via een persverklaring, voor het parlement of tijdens een persconferentie.

Een inbreuk op art. 6 § 2 EVRM door een verdragsstaat enkel omdat bepaalde media of journalisten het vermoeden van onschuld zouden geschonden hebben, is in de Straatsburgse rechtspraak geen sprake, dit bijvoorbeeld in tegenstelling tot bepaalde schendingen van het recht op privacy of schending van de eer en goede naam naar aanleiding van misdad- of gerechtsverslaggeving.

Het vermoeden van onschuld is een fundamenteel mensenrecht dat in strafzaken door de rechterlijke macht strikt moet worden toegepast en nageleefd, maar het kan dus niet op dezelfde wijze opgelegd worden aan de media en de gerechtsverslaggeving. De media zelf kunnen niet verantwoordelijk worden gesteld voor het feit dat tegen iemand een strafonderzoek wordt ingesteld of als beklagde of beschuldigde zich voor een onderzoeksgerecht of vonnisgerecht moet verantwoorden, waardoor bij de publieke opinie al gauw een vermoeden van schuld ontstaat. Enkel als door een mediacampagne, al dan niet met betrokkenheid van de overheid, het recht op een eerlijk proces inclusief het vermoeden van onschuld in hoofde van de rechters of de jury effectief niet meer gewaarborgd is, kan sprake zijn van een inbreuk op art. 6 EVRM (zie ondermeer D. VOORHOOF, De media, de verdachte en het vermoeden van onschuld, Auteurs & Media 2012/1, 7 e.v.).

Zelfs bij sanctie achteraf, na publicatie van een artikel dat mogelijks reputatieschade kon berokkenen, beschermt het EHRM in grote mate de persvrijheid, zoals blijkt uit het hoger aangehaalde arrest De Haas en Gijssels t. België, en uit het recentere arrest Standard Verlags t. Oostenrijk van 10 januari 2012 (<http://hudoc.echr.coe.int/sites/fra/pages/search.aspx?i=001-108433>)

In de mate waarin de raadsman van de heer [] tijdens de pleidooien zeer de nadruk legde op het schervengericht waar hij het slachtoffer van is omdat hij de gehele reportage niet kan visioneren vooraleer geïnterviewd te worden, en hij bijgevolg niet zou kunnen weten tegen welke aantijgingen hij zich dient te verweren, antwoordde de raadsman van MEDIALAAN terecht dat de pers bericht, en niet berecht.

De zetel preciseert hier dat kwaliteitsvolle verslaggeving bericht, en niet berecht.

In tegenstelling tot wat kan gezegd worden van bepaalde persartikels die in deze zaak verschenen zijn, is er evenwel geen aanwijzing dat de voorgenomen reportage niet kwaliteitsvol zou zijn.

Waar de heer [] voorhoudt dat de doelstelling van de reportage zou zijn de aantijgingen lastens hem te staven, dient hij dit aan te tonen. Zijn verwijzing in dat verband naar de hoger geciteerde email van 4 april 2014, berust op een verkeerde lezing van dit stuk, daar de heer [] in deze email enkel schreef dat de redactie beschikt over bijkomende informatie die deze aantijgingen kunnen staven, en voor het overige enkel zegt dat twee getuigen bepaalde zaken beweren, en deze beweringen slechts in voorwaardelijke wijze samenvat. Bovendien vroeg de journalist in deze mail uitdrukkelijk om een reactie of wederwoord van de heer []:

Dit laatste is net een aanwijzing dat de reportage op correcte wijze de journalistieke deontologie toepast, wat nog meer geldt voor de tijdens de pleidooien geuite bevestiging dat de vraagstelling tijdens het gevraagde interview erg concreet zou zijn en dat bij het aanhalen van getuigenissen tijdens dit interview, de getuigen met naam en toenaam aan de heer [] zouden genoemd worden.

Dat de heer [] zijn bronnengeheim wil beschermen, is niet enkel zijn recht, maar zelfs een journalistieke verplichting. De voorwaarden die MEDIALAAN stelt om eerst een beperkt visierecht en,

na afwerking van de reportage zelfs een volledig visierecht te geven, lijken prima facie niet overdreven.

3.9. Artikel 8 EVRM:

Voor onzorgvuldige, onnodig kwetsende of privacy- schendende berichtgeving, dus ook misdaad- en gerechtsverslaggeving, die schade toebrengt aan individuele personen kunnen de media wel aansprakelijk worden gesteld. Maar het bepalen van die aansprakelijkheid in toepassing van art. 1382 B.W. en het toewijzen van een schadevergoeding of het opleggen van andere maatregelen kan maar mits grondige afweging door de rechtbank van een hele reeks factoren die telkens in het geding zijn. (zie ondermeer D. VOORHOOF, De media, de verdachte en het vermoeden van onschuld, Auteurs & Media 2012/1, 7 e.v.).

Waarin de heer stelt dat een “schending” van art. 6§2 EVRM door de pers geherformuleerd kan worden als een schending van art. 8 EVRM, waardoor het EHRM ook duidelijk heeft aangegeven dat zelfs buiten de hypothese van strafvervolging, men niet zomaar burgers kan beschuldigen van het plegen van een misdrijf, zonder miskenning van art. 8 EVRM, geldt dat niet aangetoond is dat de programmamakers hem beschuldigen van een misdrijf, maar dat zij blijkbaar verslag uitbrengen over aantijgingen van een veroordeelde persoon met wie hij beroepsmatig te maken had.

Evenmin wordt aangetoond dat de gewraakte reportage verder gaat dan het aanhalen van vermoedens van schuld, en vroegtijdige schuldigverklaringen zou inhouden.

Tenslotte is niet aangetoond dat de familie of kinderen van de heer zouden vernoemd worden in de reportage, en VTM ontkent dit ten stelligste.

Aansluitend bij het recht op privéleven dat de heer aanhaalt, verwijst hij ook naar zijn portretrecht (art. 10 Auteurswet).

Het portretrecht is een persoonlijkheidsrecht, dat echter net zo min als het recht op privéleven absoluut is. Bij het bepalen van de omvang van het recht op privéleven of op afbeelding moet een onderscheid worden gemaakt tussen het recht op afbeelding van een privaat persoon en een publiek persoon. Zowel het recht op privéleven als het recht op afbeelding van een publiek persoon worden immers getemperd door het recht op informatie (zie o.m. L. DIERICKX, Het recht op afbeelding, Intersentia, Antwerpen, 2005, 167 en volgende).

Een publiek persoon kan worden gedefinieerd als een persoon die een openbaar ambt uitoefent of publieke middelen gebruikt en, meer algemeen, iedereen die een rol speelt in het openbare leven, zowel in de politiek, de economie, de kunsten, de sociale sfeer, sport of in elk ander domein (vrije vertaling resolutie 1165 van de Parlementaire Assemblée van de Raad van Europa van 26 juni 1998, nr.7, <http://assembly.coe.int>).

De heer [] is als magistraat in elk geval al een minstens gedeeltelijk publiek persoon, en door de blootstelling aan de media die hij tegen wil en dank moet ondergaan, is hij dat nog meer.

Het recht op privéleven of op afbeelding van een publiek persoon wordt getemperd door het conflict tussen dit recht op afbeelding van de publieke persoon, en het recht op informatie van het publiek, de vrije meningsuiting, en de nood aan een afweging van deze beide belangen zonder dat gebruik moet worden gemaakt van de juridische fictie van een vermoede stilzwijgende toestemming.

Uitdrukkelijk verzet van de publieke persoon doet geen afbreuk aan het recht op informatie, en kan de publicatie van de afbeelding van een publieke persoon niet verhinderen. Er anders over oordelen zou namelijk tot gevolg hebben dat publieke personen het gebruik van hun afbeeldingen zouden kunnen verbieden, zelfs wanneer deze publicatie louter informatieve doeleinden heeft en het privéleven van betrokkenen niet schendt, wat een ontoelaatbare beperking van de persvrijheid zou inhouden.

Tenslotte weze herhaald dat het niet door toedoen van “Telefacts” is dat de heer [] in een mediastorm terechtgekomen is, maar dat de gewraakte reportage daar eerder een gevolg van is.

3.10. Artikel 3 EVRM:

Hoewel artikel 3 EVRM (verbod op foltering en onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen) zeker positieve verplichtingen schept voor de Verdragstaat, heeft het geen horizontale werking.

Het folterverbod dat in het kader van deze positieve verplichting in de strafwet opgenomen is, is zeker niet overschreden.

Het psychisch lijden dat de heer [] ten gevolge van deze mediabelangstelling dient te ondergaan en dat gestaafd wordt door het attest van psychiater [], doet daaraan geen afbreuk. Blijkbaar werd dit lijden niet veroorzaakt door de journalisten van VTM, maar door derden, vermits het dateert van december 2012 en al in april 2013 tot een opname leidde.

Men kan vermoeden dat de toestand van de heer [] meegespeeld heeft in zijn weigering om geïnterviewd te worden, maar toch is het niet uitgesloten dat medewerking aan de reportage, hetzij door hem persoonlijk, hetzij via zijn raadslieden, het gevaar op bijkomend leed aanzienlijk zou kunnen verlichten.

3.11. Artt. 443-448 Strafwetboek:

Als privé- persoon mag de heer [] zeker voorhouden dat hij het slachtoffer is van laster of eerroof.

Zo de zetel evenwel zonder de reportage gezien te hebben een dergelijke beschuldiging ten laste van de journalisten van VTM zou weerhouden om in strijd met artikel 25 GW. de uitzending ervan te censureren, zou dit op zijn beurt een schending betekenen van het vermoeden van onschuld waarop

ook de betrokken journalisten zich kunnen beroepen. Dit vermoeden van onschuld dient immers in de eerste plaats door de overheid gerespecteerd te worden.

3.12. Artikelen 19 en 25 GW.

De drukpers is vrij; de censuur kan nooit worden ingevoerd. Op grond van artikel 19 GW is de vrijheid om op elk gebied zijn mening te uiten, zijn gewaarborgd, behoudens bestraffing van de misdrijven die ter gelegenheid van het gebruikmaken van die vrijheden worden gepleegd.

De gezamenlijke lezing van deze artikelen betekent dat in de regel preventieve censuurmaatregelen uit den boze zijn, maar dat misbruik van het recht op vrijheid achteraf kan gesanctioneerd worden.

De bij tussenvordering gevraagde maatregelen houden elk apart preventieve beperkingen van de persvrijheid in, en zijn in deze zaak niet gerechtvaardigd. Alle bovenstaande overwegingen in acht genomen, lijkt immers prima facie geen fout in de zin van artikel 1382 te verwijten zijn aan de journalisten die aan de gewraakte reportage werk(t)en.

3.13 Ambtshalve opmerking:

De zetel neemt wel akte van de verklaring die de raadsman van MEDIALAAN tijdens de pleidooien aflegde dat aan het einde van de reportage zal verwezen worden naar het vermoeden van onschuld en dat zal vermeld worden dat de rechtbank zich nog dient uit te spreken over de beweringen die in de reportage gedaan worden.

OM DEZE REDENEN:

W. THIERY, rechter, aangesteld om de voorzitter van de nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg Brussel te vervangen, bijgestaan door Mevr. I. DEVILLERS, griffier;

Gezien de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken;

Rechtsprekende over het voorlopige, na tegenspraak;

Alle andere of strijdige besluiten verwerpend;

Verklaart het derdenverzet ontvankelijk en gegrond in volgende mate:

Vernietigt de beschikking op eenzijdig verzoekschrift van 8 april 2014 gewezen door de ondervoorzitter van de Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, aangesteld om de voorzitter van deze rechtbank te vervangen in de zaak R.V. 14/784/B, repertoriumnummer 2014/4837, en, opnieuw recht doende:

Verklaart de oorspronkelijke vordering van de heer , verzoeker, onontvankelijk en wijst deze af;

En, rechtdoende op de incidentele vordering van de heer , eiser bij incidentele vordering:

Verklaart deze incidentele vordering ontvankelijk doch ongegrond en wijst deze af;

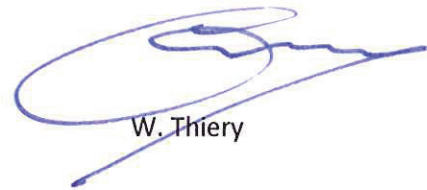
Neemt akte van de verklaring die de raadsman van MEDIALAAN tijdens de pleidooien aflegde dat aan het einde van de reportage zal verwezen worden naar het vermoeden van onschuld en dat zal vermeld worden dat de rechtbank zich nog dient uit te spreken over de beweringen die in de reportage gedaan worden.

Veroordeelt de heer tot de kosten van beide procedures, begroot op 1.320,00 € voor de NV MEDIALAAN.

Aldus gewezen en uitspraak gedaan ter buitengewone openbare terechtzitting zetelend in kort geding van 29 april 2014

I. Devillers

W. Thiery